

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ID 2754

Шифр, назва спеціальності та освітній рівень	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (бакалавр)	Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування (2024)
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова викладання	Українська
Факультет	Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)	Кафедра	Каф. економіки та фінансів (ЕФ)

Викладач/викладачі

Письменний Віталій Валерійович, д-р екон. наук, доцент, професор кафедри ЕФ, [профіль на порталі "Науковці ТНУ"](#)

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є формування у студентів цілісної системи знань про методологію, методику та організацію науково-дослідної діяльності, а також розвиток практичних навичок самостійного проведення наукових пошуків, оформлення та впровадження їх результатів.
Формат курсу	Змішаний – передбачає проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння викладеного матеріалу і має супровід в електронному навчальному курсі системи A-Tutor, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.
Компетентності ОП	<p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей: інтегральної:</p> <p>здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.</p> <p>загальних:</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність планувати та управляти часом. ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p> <p>спеціальних (фахових):</p> <p>СК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>
	За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання: ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

<p>Програмні результати навчання з ОП</p>	<p>ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів. ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. ПР24. Здатність ухвалювати рішення та здійснювати професійну діяльність з дотриманням принципу неприпустимості корупції та проявів недоброчесності.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Очна (денна) форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4,5; лекції — 36 год.; практичні заняття — 18 год.; самостійна робота — 81 год.;</p> <p>Заочна форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4,5; лекції — 8 год.; практичні заняття — 8 год.; самостійна робота — 119 год.;</p>
<p>Ознаки курсу</p>	<p>Рік навчання — 1; семестр — 1; Обов'язкова (для здобувачів інших ОП може бути вибірковою) дисципліна; кількість модулів — 2;</p>
<p>Форма контролю</p>	<p>Поточний контроль: Залік Підсумковий контроль: залік</p>
<p>Компетентності та дисципліни, що є передумовою для вивчення</p>	<p>Дисципліна «Філософія».</p>
<p>Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення</p>	<p>Вивчення курсу не потребує використання спеціального матеріально-технічного та програмного забезпечення, окрім загальнонавчаних програм і операційних систем. Для проведення занять використовується мультимедійне обладнання.</p>

СТРУКТУРА КУРСУ

Лекційний курс	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Тема 1. Теоретичні засади науки як системи знань Сутність, функції та класифікація науки. Становлення і розвиток науки. Особливості псевдонауки та напрями боротьби з нею.	4	1
Тема 2. Основи методології наукових досліджень Зміст, функції, види методології та наукових методів. Характеристика методів теоретичних досліджень. Методи наукових досліджень емпіричного рівня.	4	1
Тема 3. Організація наукових досліджень та їх ефективність Сутність і види наукових досліджень. Етапи організації наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень.	4	1
Тема 4. Форми викладу результатів наукових досліджень Зміст наукових видань та їх класифікація. Характеристика періодичних і неперіодичних наукових видань. Підготовка й оформлення наукових публікацій до видання.	4	1
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукової діяльності Основи інформаційних відносин в науковій діяльності. Ознаки та види наукової інформації. Форми обміну науковою інформацією та їх джерела.	4	1
Тема 6. Система науково-дослідної роботи у закладах вищої освіти Організація та управління академічною наукою. Науково-дослідна робота студентів та її форми. Система підготовки науково-педагогічних кадрів.	4	1
Тема 7. Академічна доброчесність в освітньому та науковому середовищі Поняття, цінності та принципи академічної доброчесності. Правила академічної доброчесності та їх дотримання. Забезпечення академічної добросердечності та відповідність за її порушення.	4	1
Тема 8. Науковий колектив та організація його роботи Науковий колектив і види наукової діяльності. Організація роботи наукового колективу. Робоче місце та робочий день науковця.	4	0,5
Тема 9. Науковий і науково-технічний потенціал України Система державного управління науковою діяльністю. Пріоритетні напрями розвитку науки і	4	0,5

Теми занять, короткий зміст

техніки в Україні. Міжнародне співробітництво України в науковій сфері.

РАЗОМ: 36 8

Практичні заняття (теми)	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Тема 1. Теоретичні засади науки як системи знань	2	1
Тема 2. Основи методології наукових досліджень	2	1
Тема 3. Організація наукових досліджень та їх ефективність	2	1
Тема 4. Форми викладу результатів наукових досліджень	2	1
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукової діяльності	2	1
Тема 6. Система науково-дослідної роботи у закладах вищої освіти	2	1
Тема 7. Академічна доброчесність в освітньому та науковому середовищі	2	1
Тема 7. Науковий колектив та організація його роботи	2	0,5
Тема 8. Науковий і науково-технічний потенціал України	2	0,5
	РАЗОМ:	18 8

ІНШІ ВИДИ РОБІТ

Виконання індивідуальних завдань (доповідь-презентація на одну з тем):

- 1.Методологічна єдність і багатоманітність сучасної науки.
- 2.Етичні норми та цінності науки.
- 3.Наукова ідея як спроба нетрадиційного пояснення явищ.
- 4.Сутність наукової гіпотези, її висунення й обґрунтування.
- 5.Значення наукових фактів у наукових дослідженнях.
- 6.Структура та функції наукової теорії.
- 7.Діалектична методологія та еволюція її змісту.
- 8.Методика дослідження, її зміст і принципи розробки.
- 9.Методологія системного підходу наукових досліджень.
- 10.Пізнавальні прийоми та форми наукових досліджень.
- 11.Системний аналіз як загальнонауковий метод дослідження.
- 12.Наукова проблема й обґрунтування теми дослідження.
- 13.Основи методики планування наукових досліджень.
- 14.Систематизація результатів науково-дослідної діяльності.
- 15.Впровадження результатів наукових досліджень.
- 16.Ефективність наукових досліджень, їх критерії та оцінка.
- 17.Методика підготовки й оформлення наукових публікацій.
- 18.Види результатів наукових досліджень та їх апробація.
- 19.Джерела інформації та їх використання в науковій діяльності.
- 20.Методи пошуку і збору наукової інформації.
- 21.Характеристика форм обміну науковою інформацією.
- 22.Бібліографічний опис джерел у науковому дослідженні.
- 23.Наукова комунікація та її види.
- 24.Управління науково-дослідною роботою студентів.
- 25.Організація роботи студентських наукових гуртків.
- 26.Особливості підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.
- 27.Наукова організація праці в дослідницькій діяльності.
- 28.Принципи організації наукової праці.
- 29.Основні риси вченого та їх характеристика.
- 30.Вимоги ергономіки щодо організації наукової праці.
- 31.Проведення аналітичної роботи в науково-дослідному процесі.
- 32.Форми організації та управління наукою в Україні.
- 33.Основні тенденції розвитку загальносвітової науки.

Теми, короткий зміст

34.Пріоритетні напрямки розвитку науки в Україні.

Міжнародна наукова і науково-технічна співпраця України із зарубіжними країнами.

Інформаційні джерела для вивчення курсу

Дистанційний курс «Основи наукових досліджень» (ID 2754):

1.Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа і страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / укладач: д. е. н., доцент В. Письменний. Тернопіль: ТНТУ, 2024. 50 с.

2.Методичні вказівки для практичних занять з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа і страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / автор: д. е. н., доцент В. Письменний. Тернопіль: ТНТУ, 2024. 40 с.

3.Методичні вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа і страхування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» / автор: д. е. н., доцент В. Письменний. Тернопіль: ТНТУ, 2024. 16 с.

Основна література:

1.Кириленко О. П., Письменний В. В. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 228 с.

2.Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Алерта, 2019. 492 с.

3.Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. та ін. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.

4.Надикто В. Т. Основи наукових досліджень підруч. Стереотипне вид. Херсон: Олді-Плюс, 2019. 268 с.

5.Носачова Ю. В., Іваненко О. І., Радовенчик Я. В. Основи наукових досліджень: підруч. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 132 с.

6.Онищенко В. О., Срібнюк С. М., Коробко Б. О., Матяш О. В. Основи наукових досліджень та науково-технічної творчості: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 280 с.

7.Ростовський В. С., Дібрівська Н. В. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч. Київ: ЦУЛ, 2009. 96 с.

8.Товт В. А. Основи наукових досліджень та методика підготовки дипломних робіт: навч. посіб. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2019. 139 с.

9.Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Слово, 2003. 240 с.

10.Ярощук Л. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Saarbrücken-Riga: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. 162 с.

Додаткова література:

1.Берко Ю. А. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації: навч. посіб. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 282 с.

2.Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2022. 208 с.

3. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підруч. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Гончаренко С. У., Олійник П. М. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2003. 323 с.
5. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень: підруч. Харків: Право, 2019. 368 с.
6. ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила».
7. ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила».
8. ДСТУ 7.80:2007 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила».
9. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».
10. Євтушенко М. Ю., Хижняк М. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 351 с.
11. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
12. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 №848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
13. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 №2623-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>.
14. Кириленко О. П., Письменний В. В., Ткачук Н. М. та ін. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2012. 196 с.
15. Костін Ю. Д., Полозова Т. В., Шейко І. А., Костін Д. Ю. Теорія і методологія наукових досліджень: навч. посіб. для студентів (магістрів) усіх форм навчання. Харків: ХНУРЕ, 2021. 152 с.
16. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2003. 192 с.
17. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьєва О. О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2020. 262 с.
18. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
19. Науково-дослідницька діяльність студентів: навч. посіб. / за заг. ред. С. Н. Грипич. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2021. 288 с.
20. Посилкіна О. В., Літвінова О. В., Братішко Ю. С. Методологія наукових досліджень та інноваційний розвиток: навч. посіб. Харків: НФаУ, 2020. 220 с.
21. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця: ВНТУ, 2019. 150 с.
22. Самсонов В. В., Сільвестров А. М., Тачиніна О. М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: навч. посіб. Київ: НУХТ, 2022. 385 с.
23. Староста В. І. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посіб. для самост. роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с.
24. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підруч. Київ: Знання, 2007. 317 с.

Сторінка курсу в A-Tutor (ID 2754). URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>

Адреси бібліотек:

1. Науково-технічна бібліотека ТНТУ:

Україна, 46001, м. Тернопіль, вул. Руська 56, корпус №2

<http://library.tntu.edu.ua/>

2.Обласна універсальна наукова бібліотека:
46020, Тернопіль, Шевченка, 15
<http://www.library.te.ua>

Політики курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії; індивідуальні консультації; екзамен. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації при вивченні дисципліни проводяться згідно затвердженого на кафедрі . Консультування передбачено як очно ,так і з використанням ресурсів електронного навчального курсу у середовищі електронного навчання університету.
Політика щодо перескладання	Студент має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання екзамену відбувається в терміни, визначені графіком освітнього процесу. Здобувач ВО має право на зарахування результатів навчання здобутих у неформальній чи інформальній освіті.
Політика щодо академічної доброчесності	При складанні усіх видів контролю у середовищі електронного навчання завжди активується система розпізнавання особи, що складає контроль. Усі практичні роботи у ЕНК перевіряються вбудованою системою Антиплагіат. При складанні усіх форм контролю забороняється списування, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може здійснюватися за індивідуальним графіком, погодженим з деканом факультету.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Одна третя від суми балів, набраних здобувачем впродовж семестру	100
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
20	20		20	15			
№ лекції	Види робіт	К-ть балів	№ лекції	Види робіт	К-ть балів		
Лекції № 1-2	Практичне заняття № 1	4	Лекції № 11-12	Практичне заняття № 6	4		
Лекції № 3-4	Практичне заняття № 2	4	Лекції № 13-14	Практичне заняття № 7	4		
Лекції № 5-6	Практичне заняття № 3	4	Лекції № 15-16	Практичне заняття № 8	4		
Лекції № 7-8	Практичне заняття № 4	4	Лекції № 17-18	Практичне заняття № 9	3		
Лекції № 9-10	Практичне заняття № 5	4					

Розподіл оцінок

Сума балів за навчальну діяльність	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою, залік
90-100	A	Зараховано
82-89	B	Зараховано
75-81	C	Зараховано
67-74	D	Зараховано
60-66	E	Зараховано
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Затверджено рішенням кафедри ЕФ, протокол №1 від «26» серпня 2024 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми канд. екон. наук, доцент кафедри ЕФ

Андрій КРУПКА